

WPŁYW INSTALACJI PV NA SYSTEM ODDYMIANIA GRAWITACYJNEGO

dr inż. Grzegorz Krajewski

dr hab. inż. Wojciech Węgrzyński prof. ITB

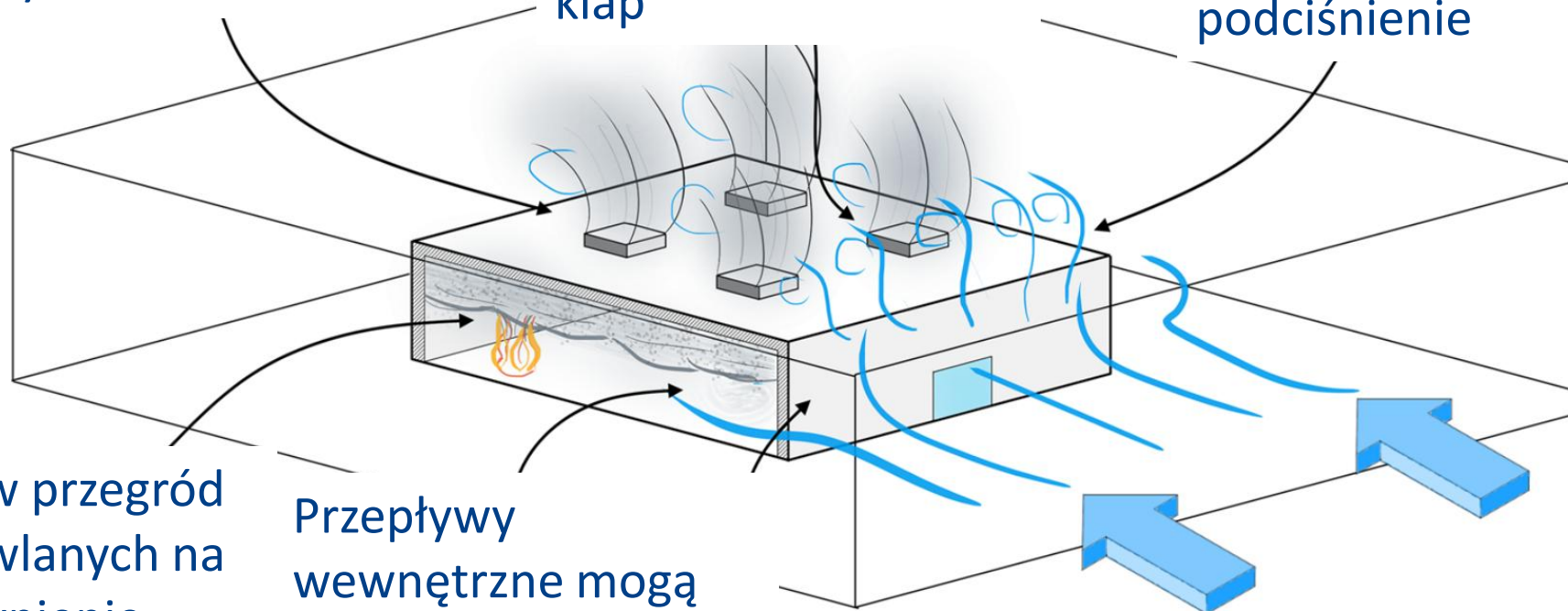
Oddymianie grawitacyjne

Wpływ wiatru na wypływ dymu przez klapy dymowe

Podciśnienie nad dachem będzie miało kluczowy wpływ na skuteczność każdej z klap

Ukształtowanie i architektura dachu mają kluczowy wpływ na podciśnienie

Wpływ przegród budowlanych na zapewnienie stratyfikacji

Przepływy wewnętrzne mogą mieć kluczowy wpływ na zachowanie stratyfikacji

Wpływ oddziaływania ciśnienia wiatru na poszczególne fasady

Podstawa: PN-EN 12101-2:2005

Systemy kontroli rozprzestrzeniania dymu i ciepła -
- Część 2: Wymagania techniczne dotyczące klapy
dymowych

Główne charakterystyki wyrobu:

A_{cz} - powierzchnia czynna

Re – pewność działania

WL – niezawodność działania pod obciążeniem wiatrem

SL – niezawodność działania pod obciążeniem śniegiem

B – badanie w wysokiej temperaturze

T – odporność na temperatury ujemne

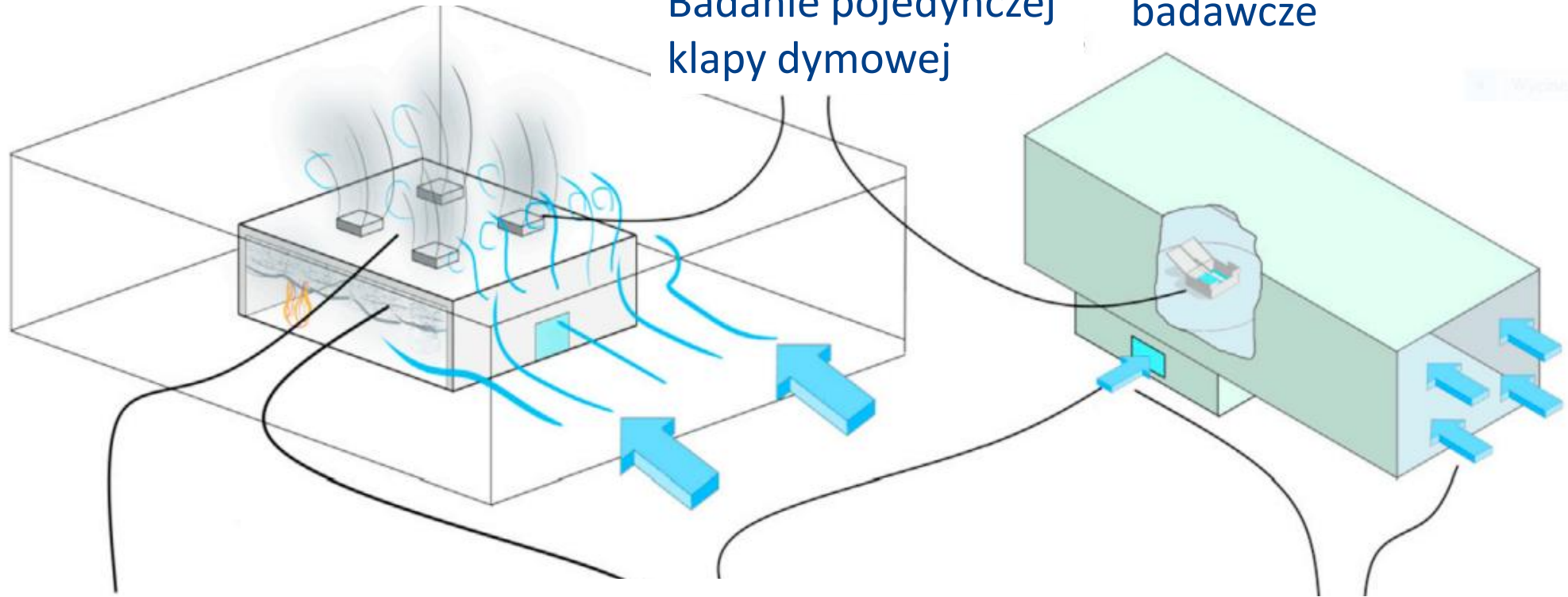
Konfiguracja stanowiska

System wentylacji w budynku

Badanie pojedynczej klapy dymowej

Standardowe stanowisko badawcze

Właściwości aerodynamiczne dachu nie są uwzględnione w standardowym teście

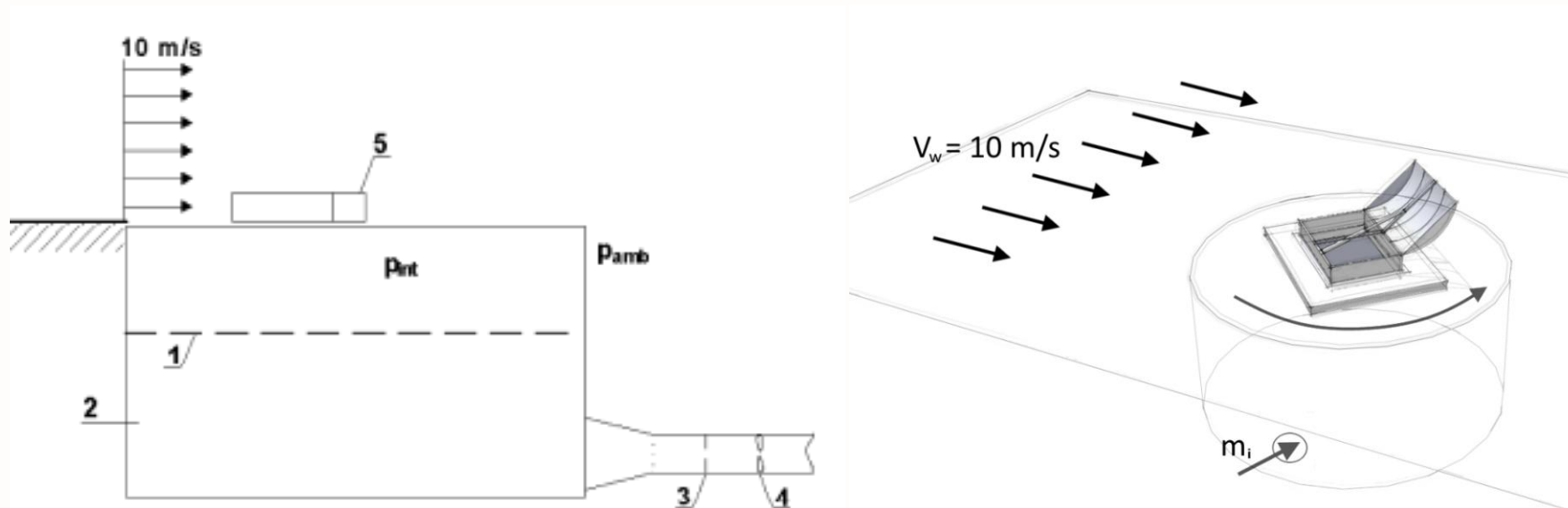
Efekt sił wyporu wynikających z pożaru jest symulowany poprzez nawiewane powietrze do komory pod tunelem aerodynamicznym

Nawiewane powietrze do tunelu jak i komory posiada parametry powietrza zewnętrznego

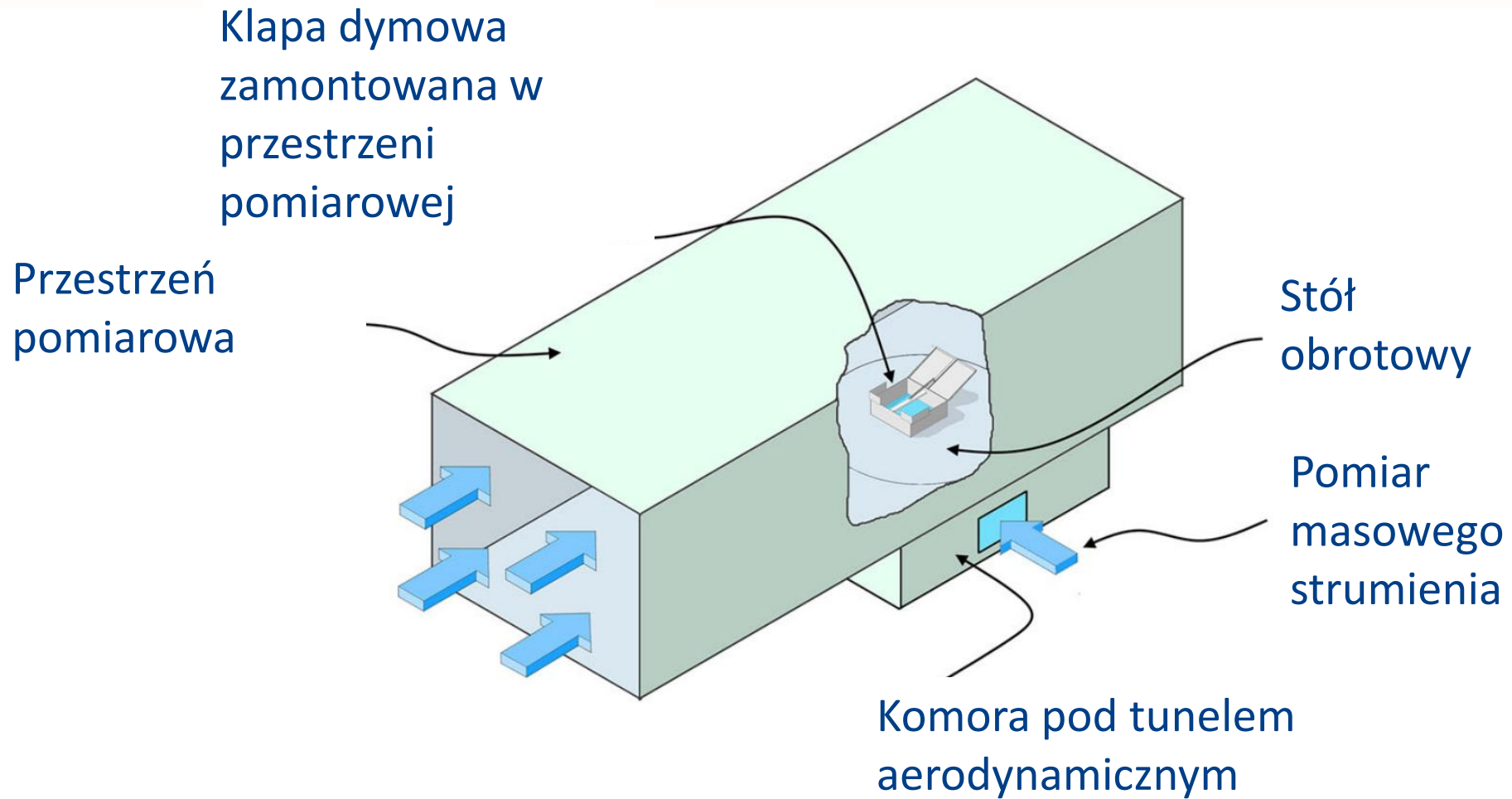
Klapy dymowe

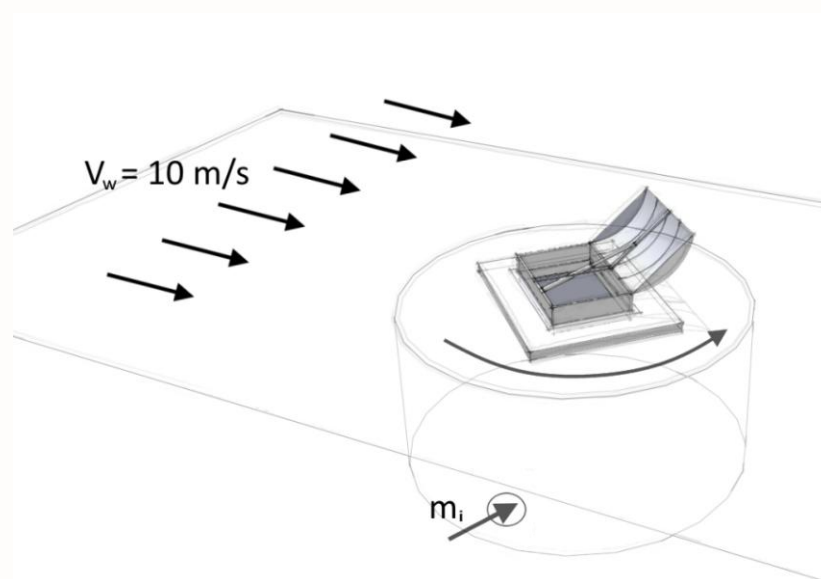
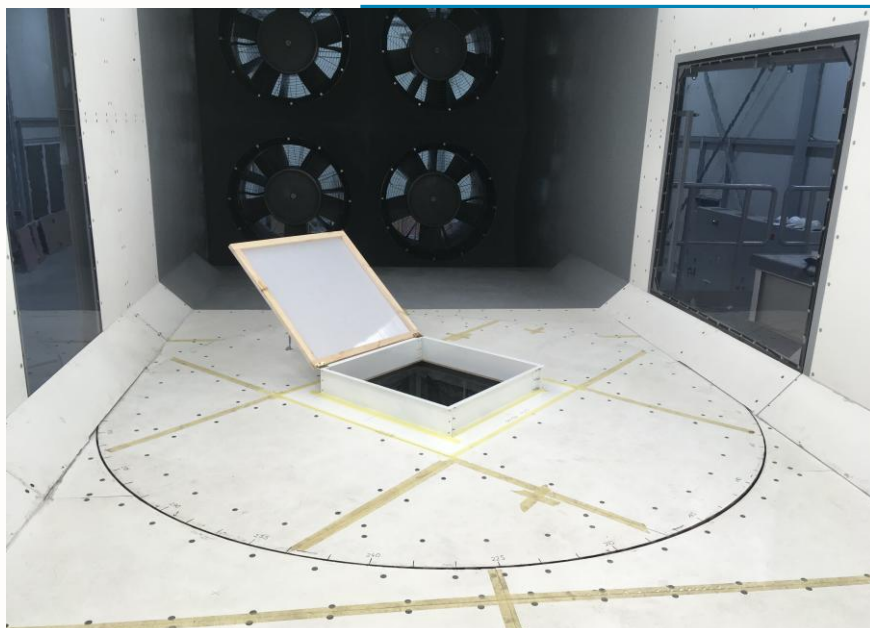
Współczynnik aerodynamicznej powierzchni czynnej C_v
Klapy dymowe przeznaczone do montażu na dachach obiektów bada się przy oddziaływaniu wiatru o prędkości 10 m/s, podczas gdy klapy dymowe (okna) przeznaczone do montażu na ścianach bada się bez oddziaływania wiatru.

Konfiguracja stanowiska

Klapy dymowe

Klapy dymowe

Współczynnik wyptywu urządzenia, bez względu na typ badania, wyznacza się z poniższej zależności

$$C_v = \frac{\dot{m}_{ing}}{A_{v,test} \sqrt{2\rho_{amb}\Delta p_{int}}}$$

$$A_{v,eff} = A_{v,test} C_v$$

Klapy dymowe - obliczenia

$$A_{vtot} C_v = \frac{\dot{m}_{pl} T_l}{\left[2\rho_{amb}^2 g d_l \Theta_l T_{amb} - \frac{\dot{m}_{pl} T_l T_{amb}}{(A_i C_i)^2} \right]^{0,5}}$$

BS 7974-4

$$A_{vtot} = \frac{\dot{V}}{C_v} \sqrt{\frac{T_{amb}}{2g\Theta_l d_l - \frac{1}{C_i^2} w_i^2 T_l}}$$

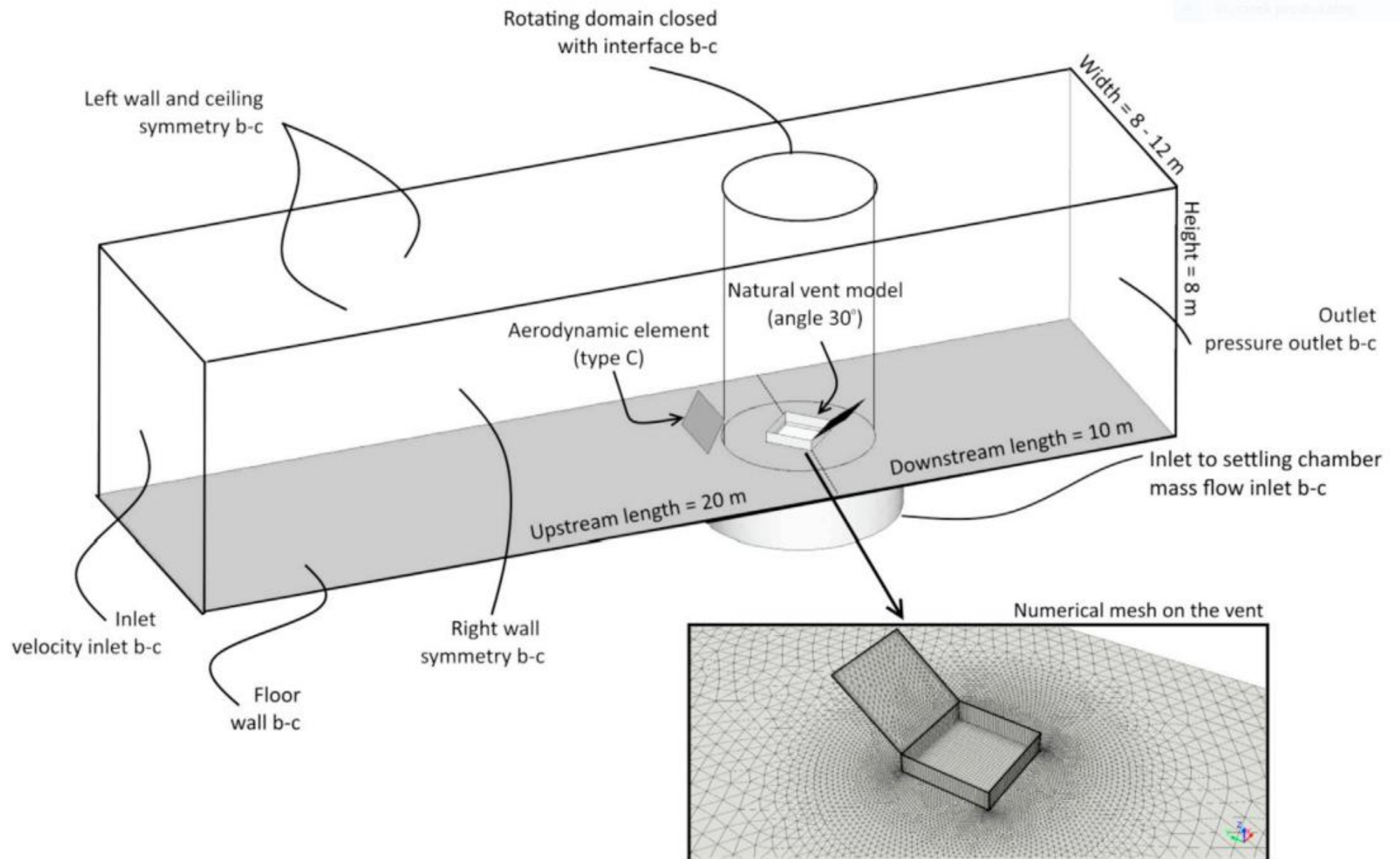
VDI 6019-1

$$A_i = \frac{1}{w_i} \left(\frac{\dot{m}_{pl}}{\rho_{amb}} - \dot{V} \right)$$

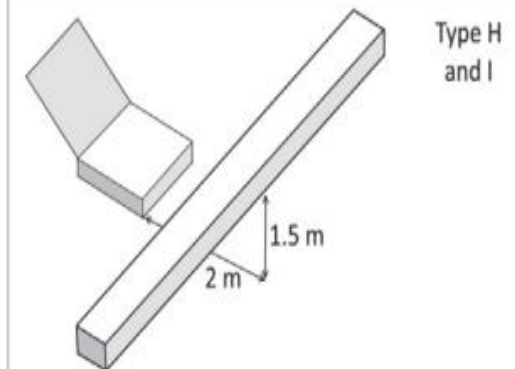
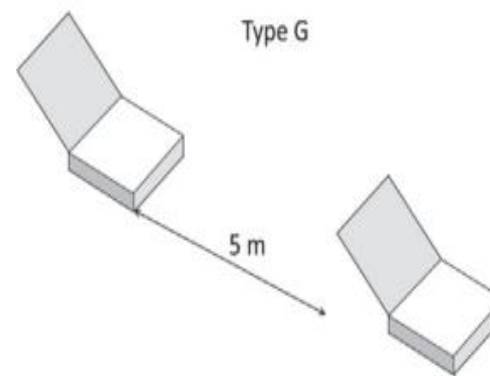
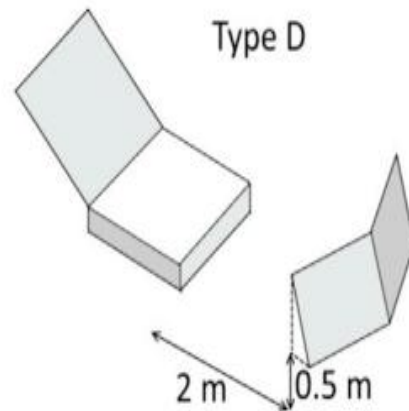
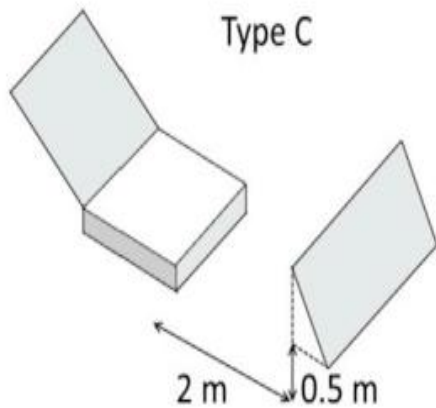
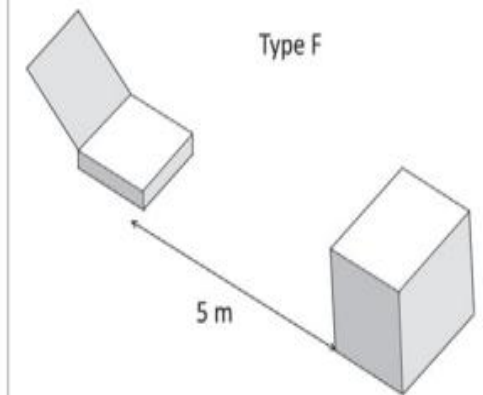
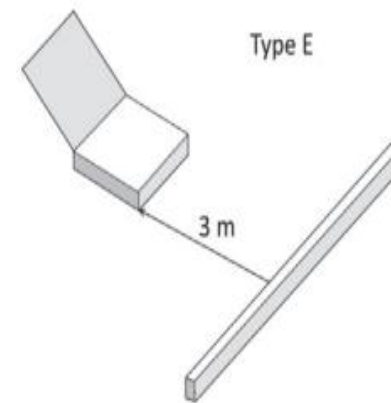
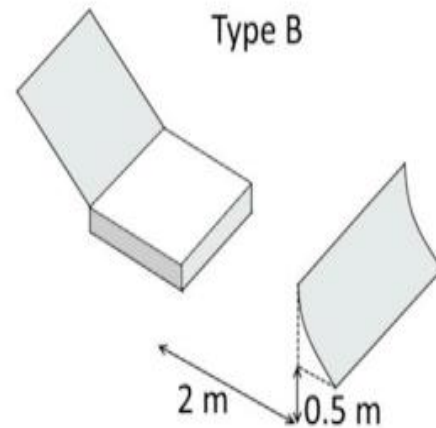
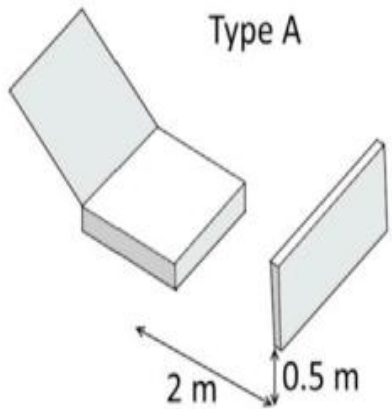
$$\dot{m}_v = \frac{C_v A_{vtot}}{\sqrt{1 + \frac{C_v^2 A_{vtot}^2}{C_i^2 A_i^2} \left(\frac{T_{amb}}{T_l} \right)}} \sqrt{2\rho_{amb}^2 g d_l} \sqrt{\frac{T_{amb} (T_l - T_{amb})}{T_l^2}}$$

NFPA 204

Klapy dymowe

Lokalizacja analizowanych przeszkód

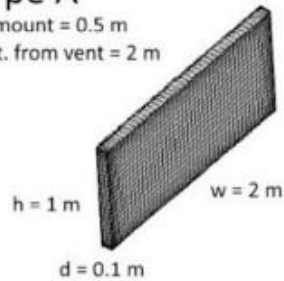
1 m

Szczegóły techniczne analizowanych przeszkód

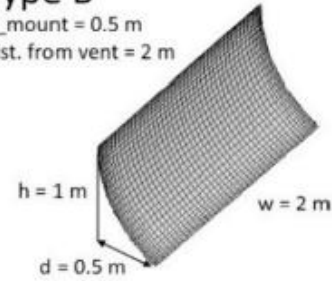
Type A

$h_{\text{mount}} = 0.5 \text{ m}$
dist. from vent = 2 m

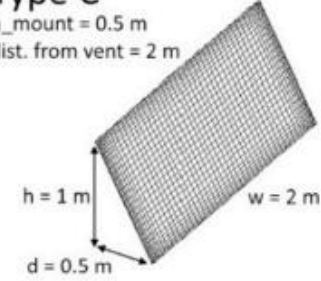
Type B

$h_{\text{mount}} = 0.5 \text{ m}$
dist. from vent = 2 m

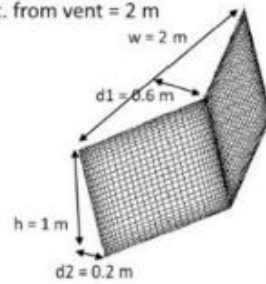
Type C

$h_{\text{mount}} = 0.5 \text{ m}$
dist. from vent = 2 m

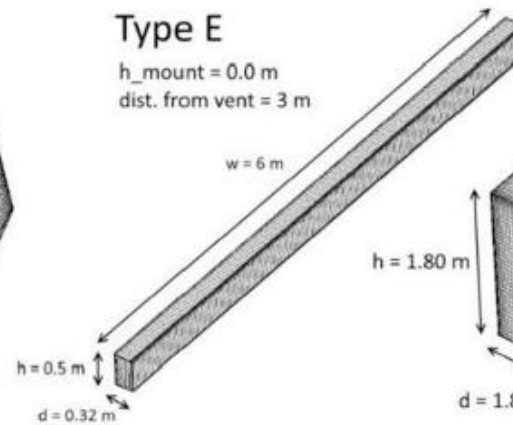
Type D

$h_{\text{mount}} = 0.5 \text{ m}$
dist. from vent = 2 m

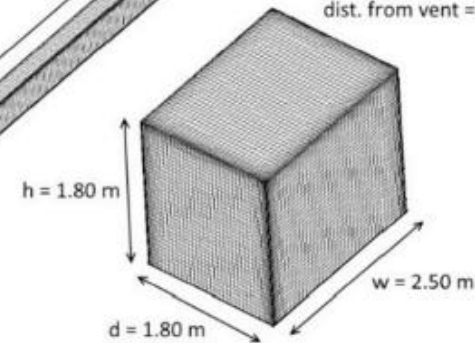
Type E

$h_{\text{mount}} = 0.0 \text{ m}$
dist. from vent = 3 m

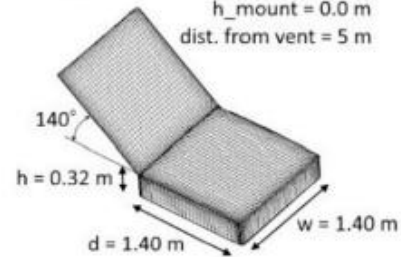
Type F

$h_{\text{mount}} = 0.0 \text{ m}$
dist. from vent = 5 m

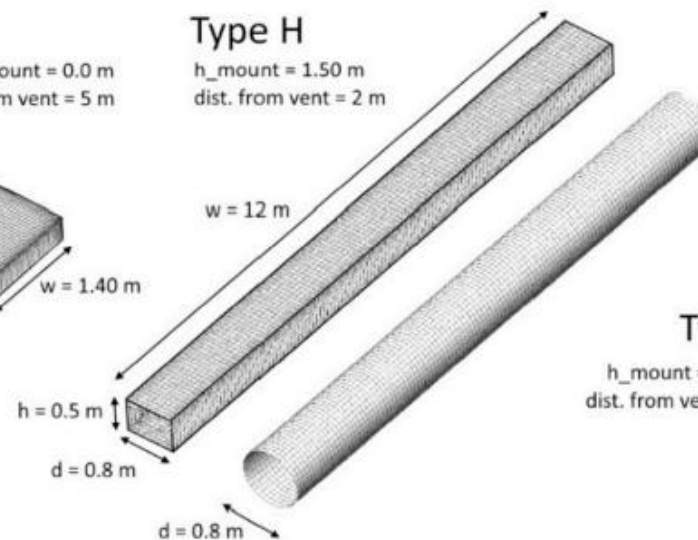
Type G

$h_{\text{mount}} = 0.0 \text{ m}$
dist. from vent = 5 m

Type H

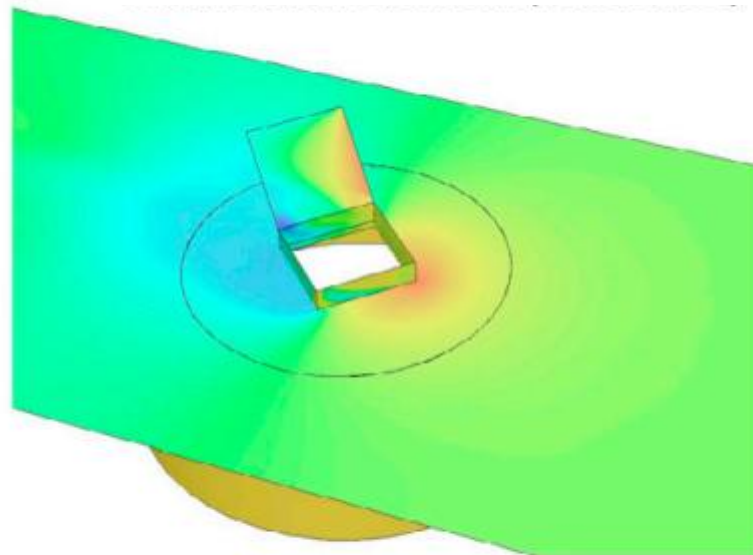
$h_{\text{mount}} = 1.50 \text{ m}$
dist. from vent = 2 m

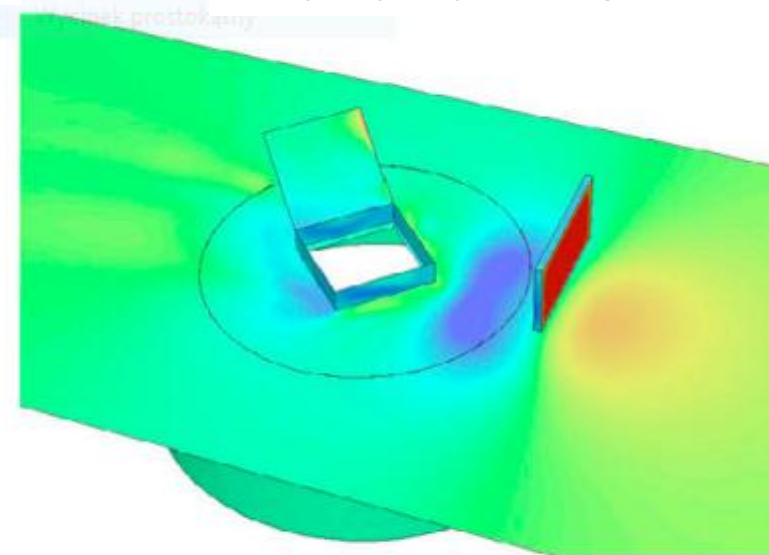
Type I

$h_{\text{mount}} = 1.50 \text{ m}$
dist. from vent = 2 m

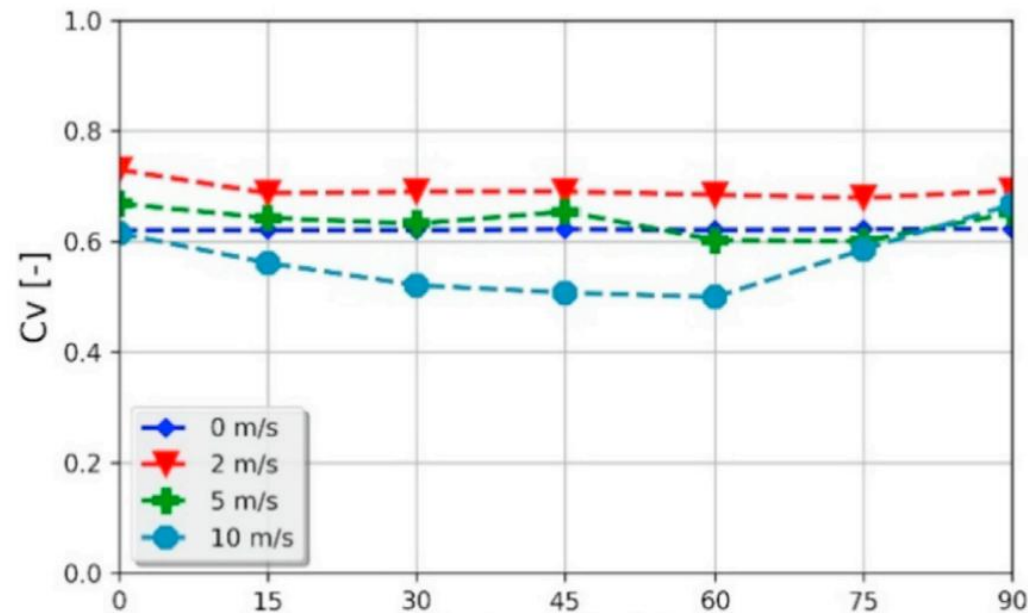
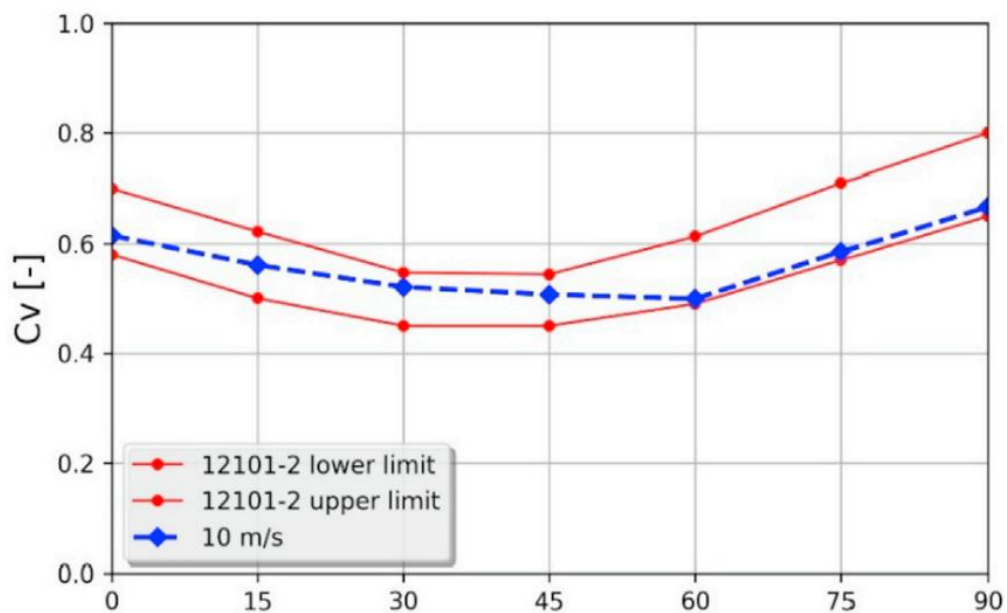
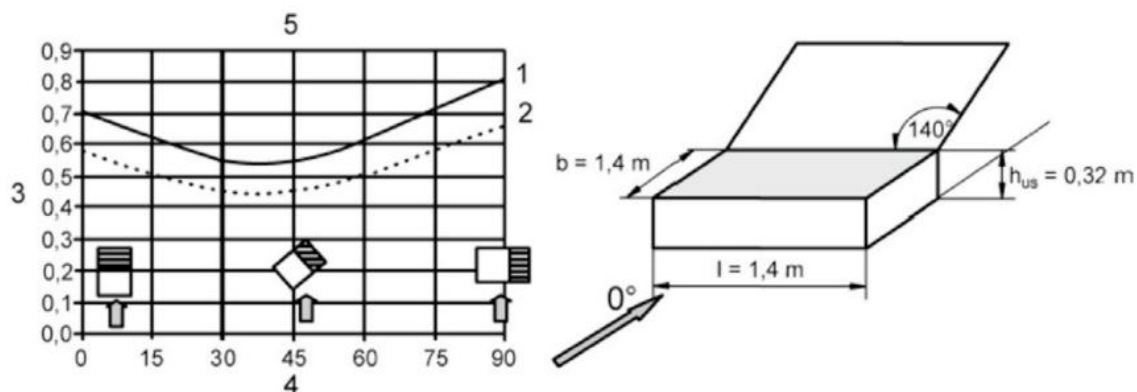
Klapa nie przysłonięta

Klapa przysłonięta

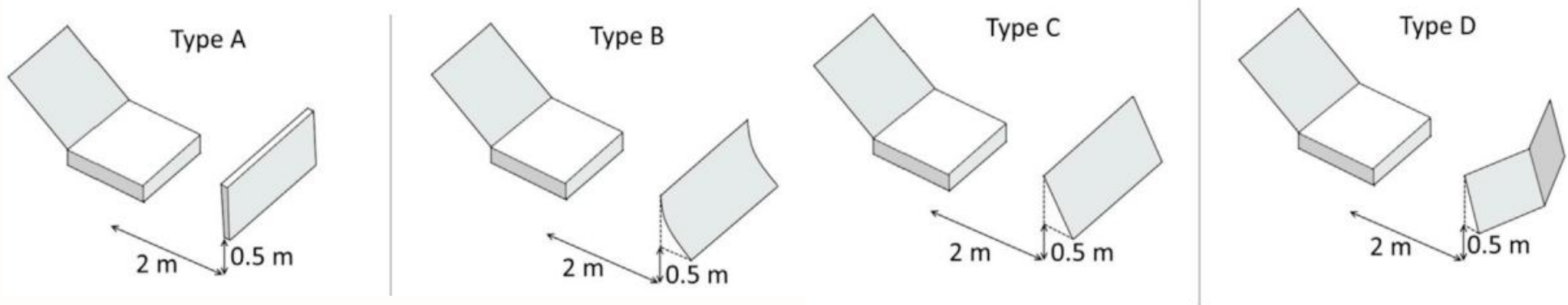
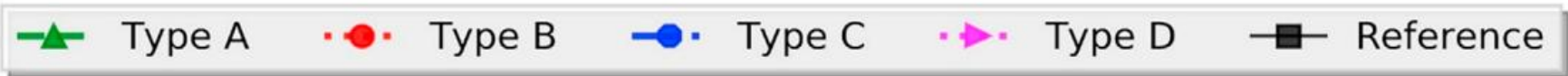
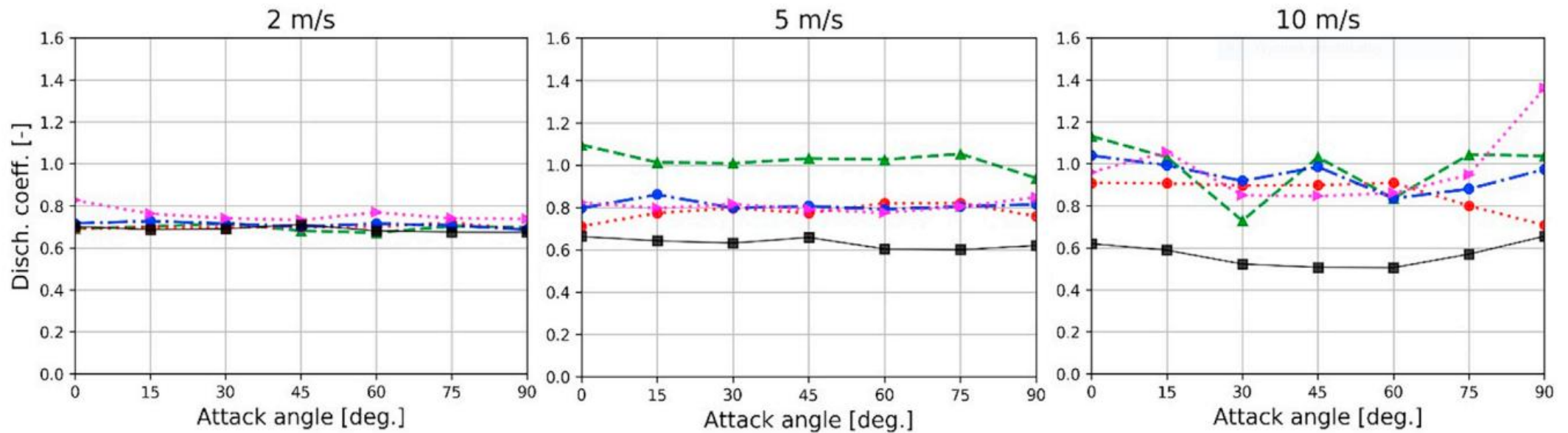

Badania referencyjne

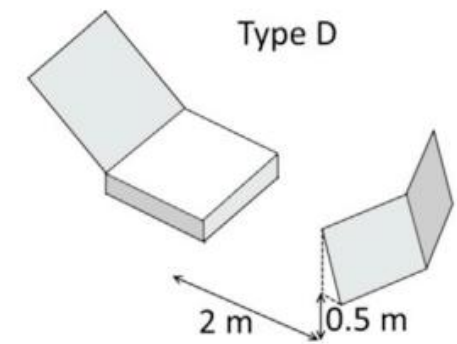
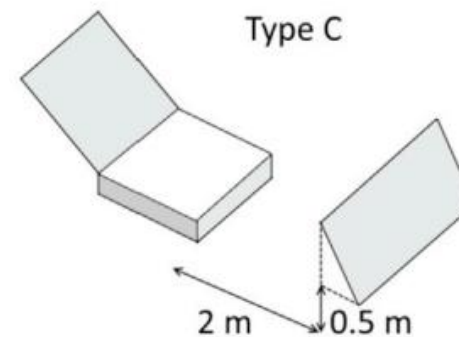
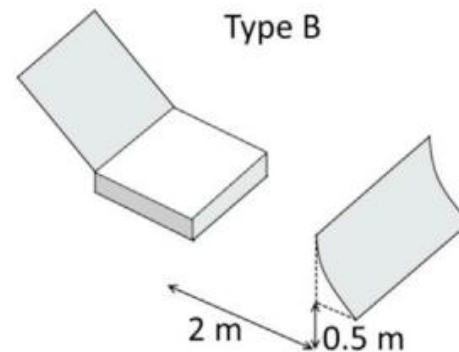
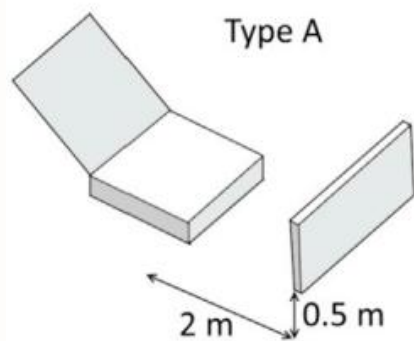

Walidacja modelu numerycznego na podstawie C_v dla kłapy referencyjnej bez żadnych przeszkód, kryteriów oceny w znormalizowanym przypadku przy różnych prędkości powietrza. testowym z EN 12101-2

Wyniki analiz

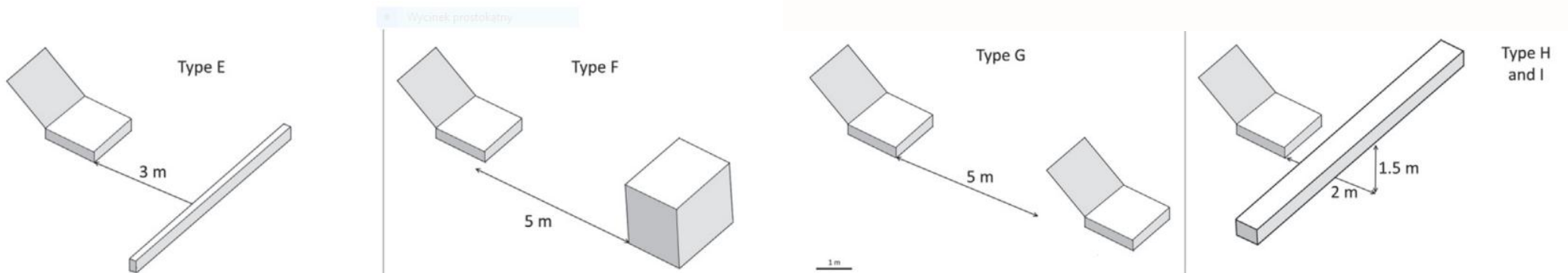
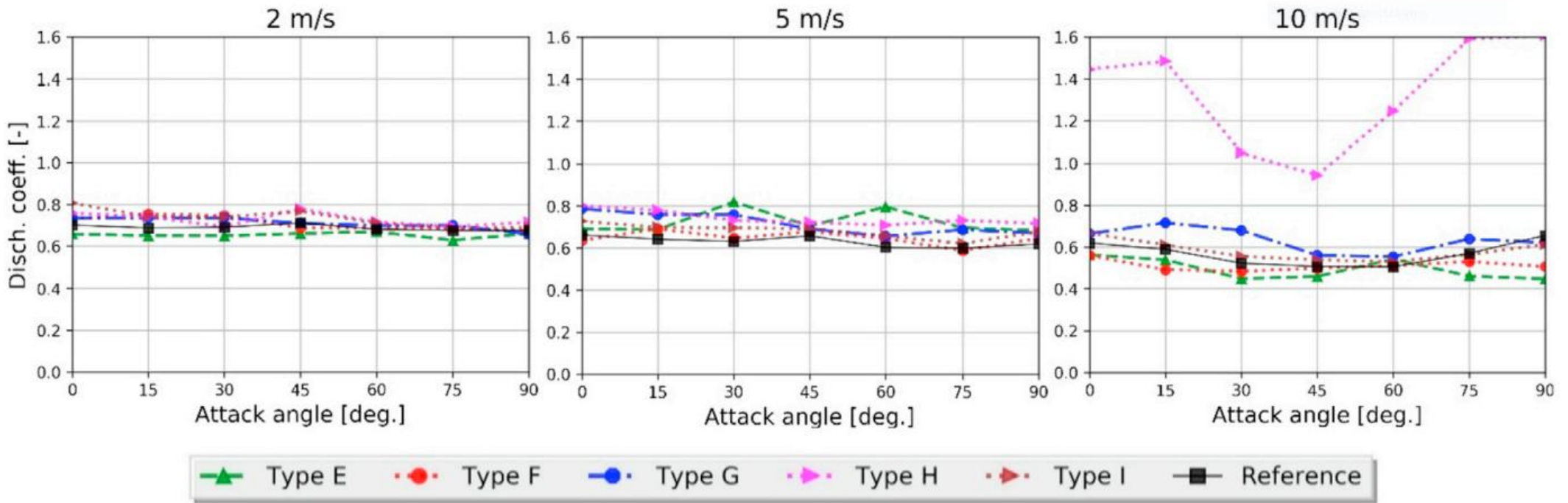

Test	0 m/s	2 m/s	5 m/s	10 m/s
Reference	0.621	0.693	0.636	0.561
Type A	0.622	0.695	1.023	0.977
Type B	0.620	0.699	0.779	0.861
Type C	0.621	0.710	0.810	0.946
Type D	0.627	0.758	0.807	0.983

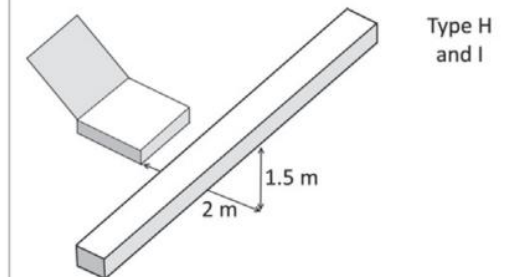
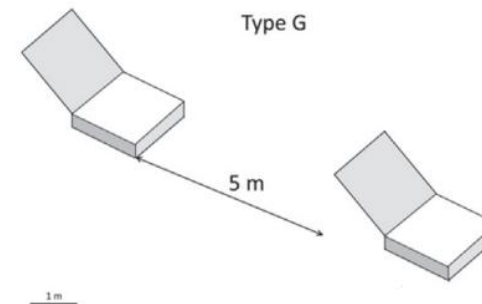
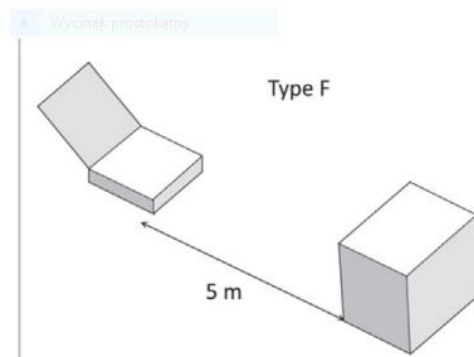
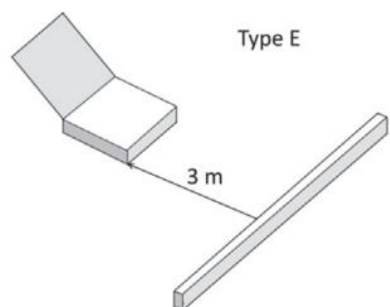

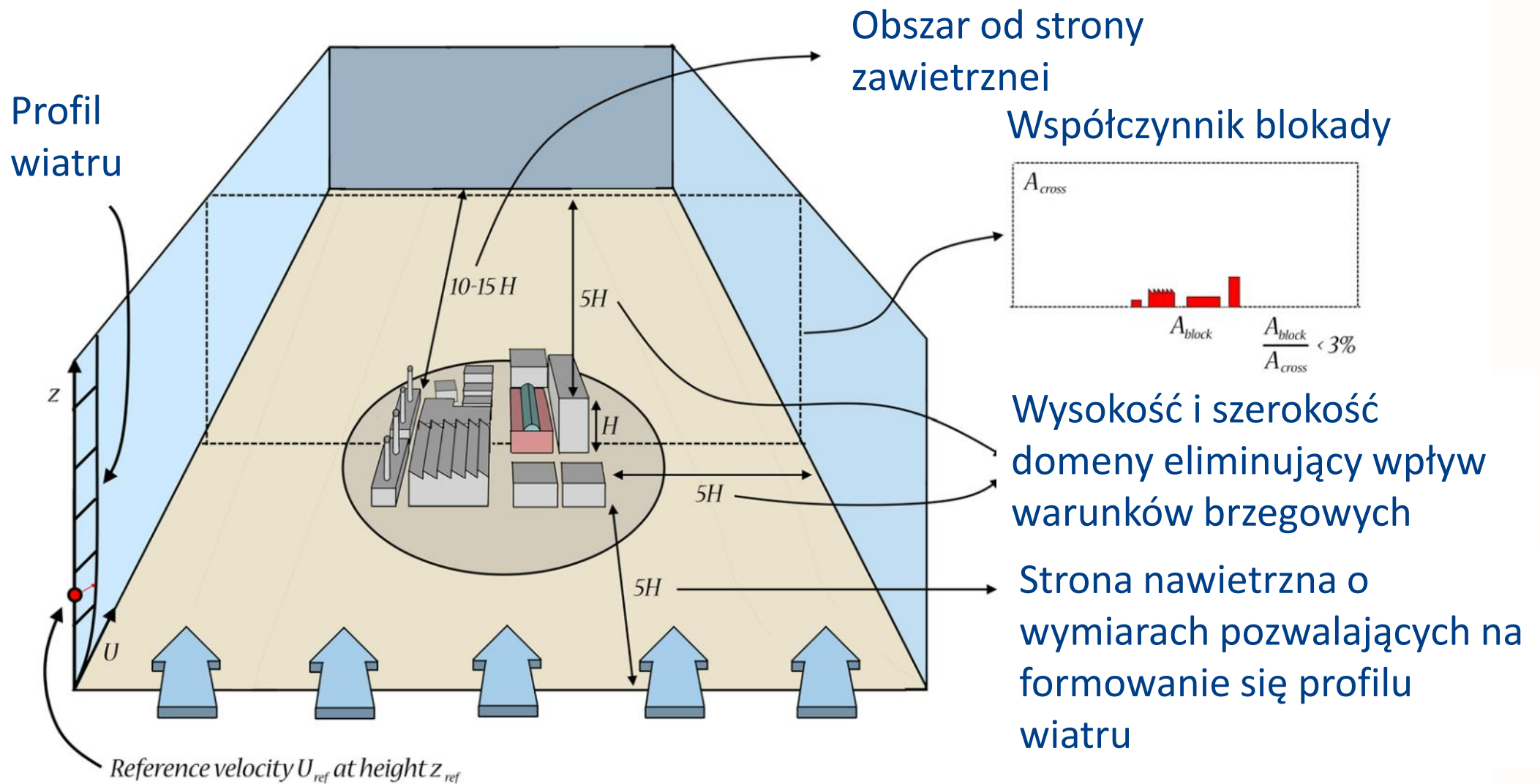
Wyniki analiz

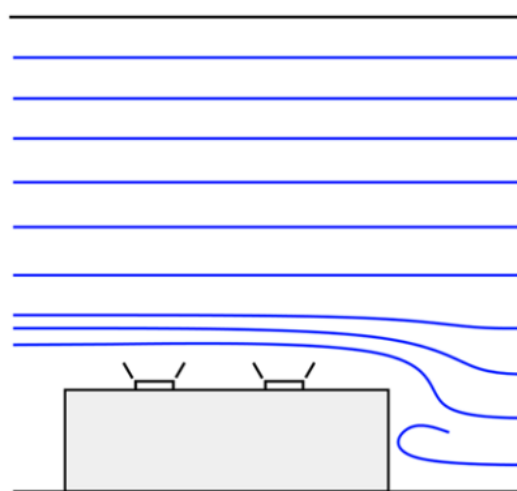
Test	0 m/s	2 m/s	5 m/s	10 m/s
Reference	0.621	0.693	0.636	0.561
Type E	0.618	0.653	0.726	0.495
Type F	0.617	0.709	0.648	0.512
Type G	0.620	0.710	0.716	0.633
Type H	0.617	0.727	0.742	1.338
Type I	0.620	0.734	0.682	0.582

Model numeryczny

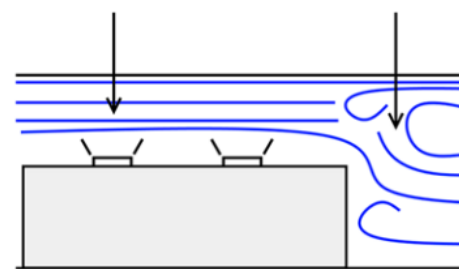
Wymiar domeny obliczeniowej

Sufficiently high domain

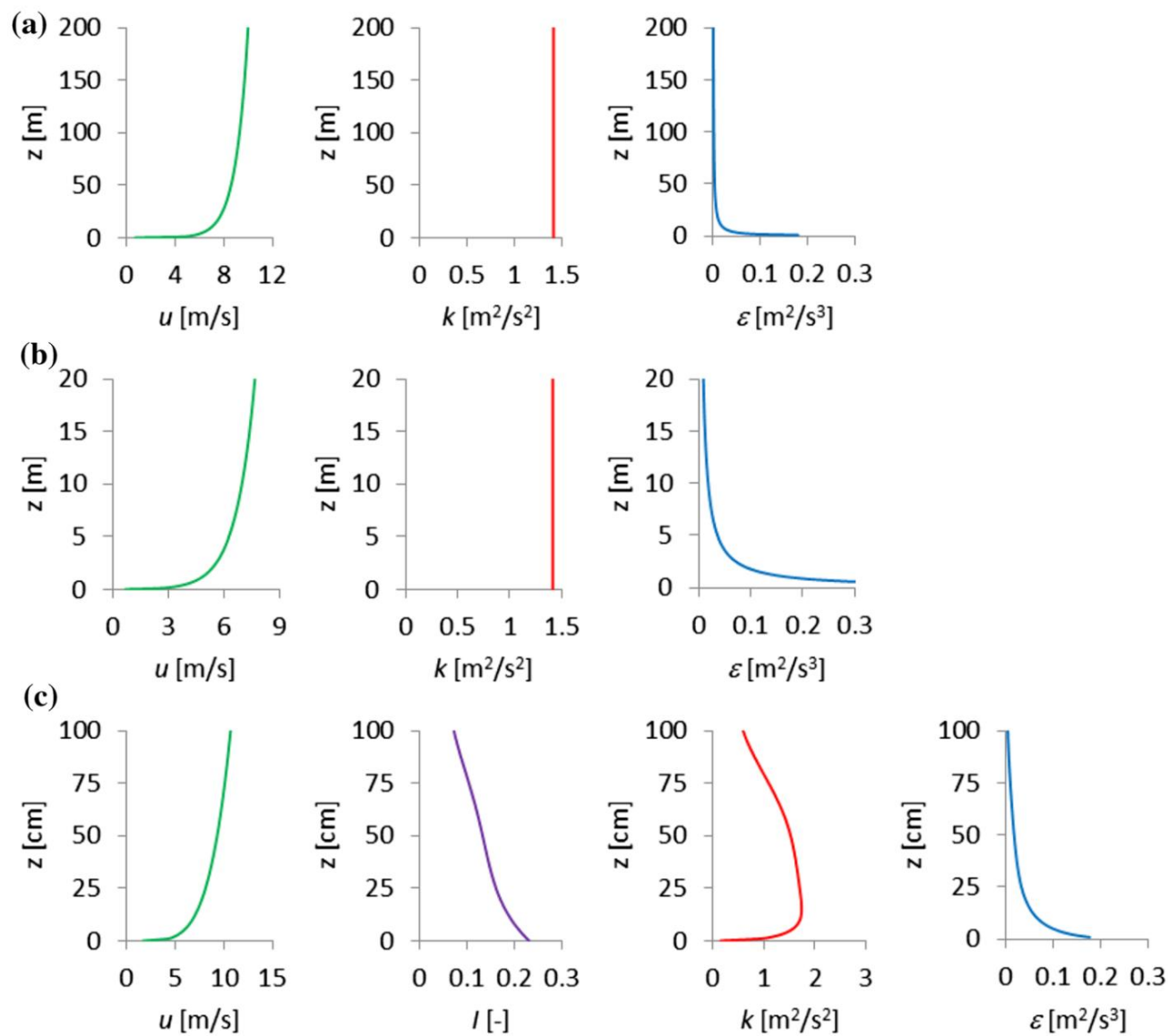
*Flow accelerates
due to reduced cross
section*

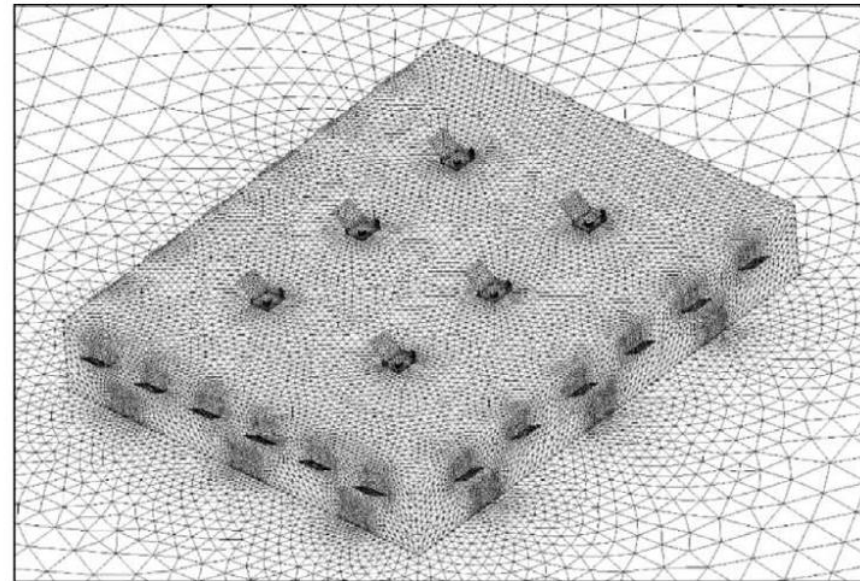
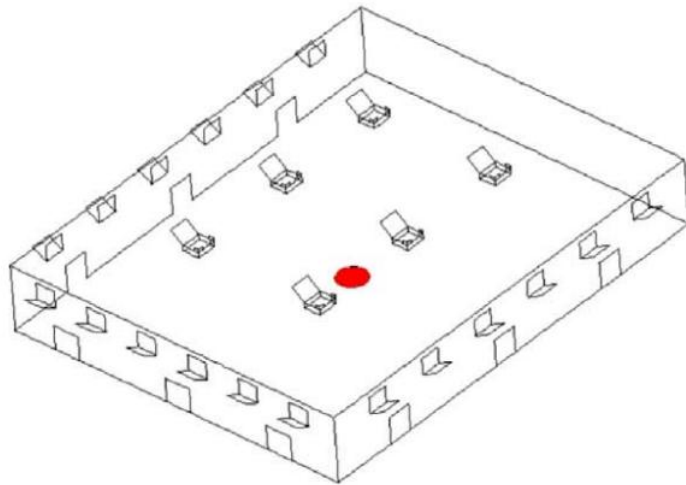
*Airflow blocked by the
reduced cross section*

Insufficiently high domain

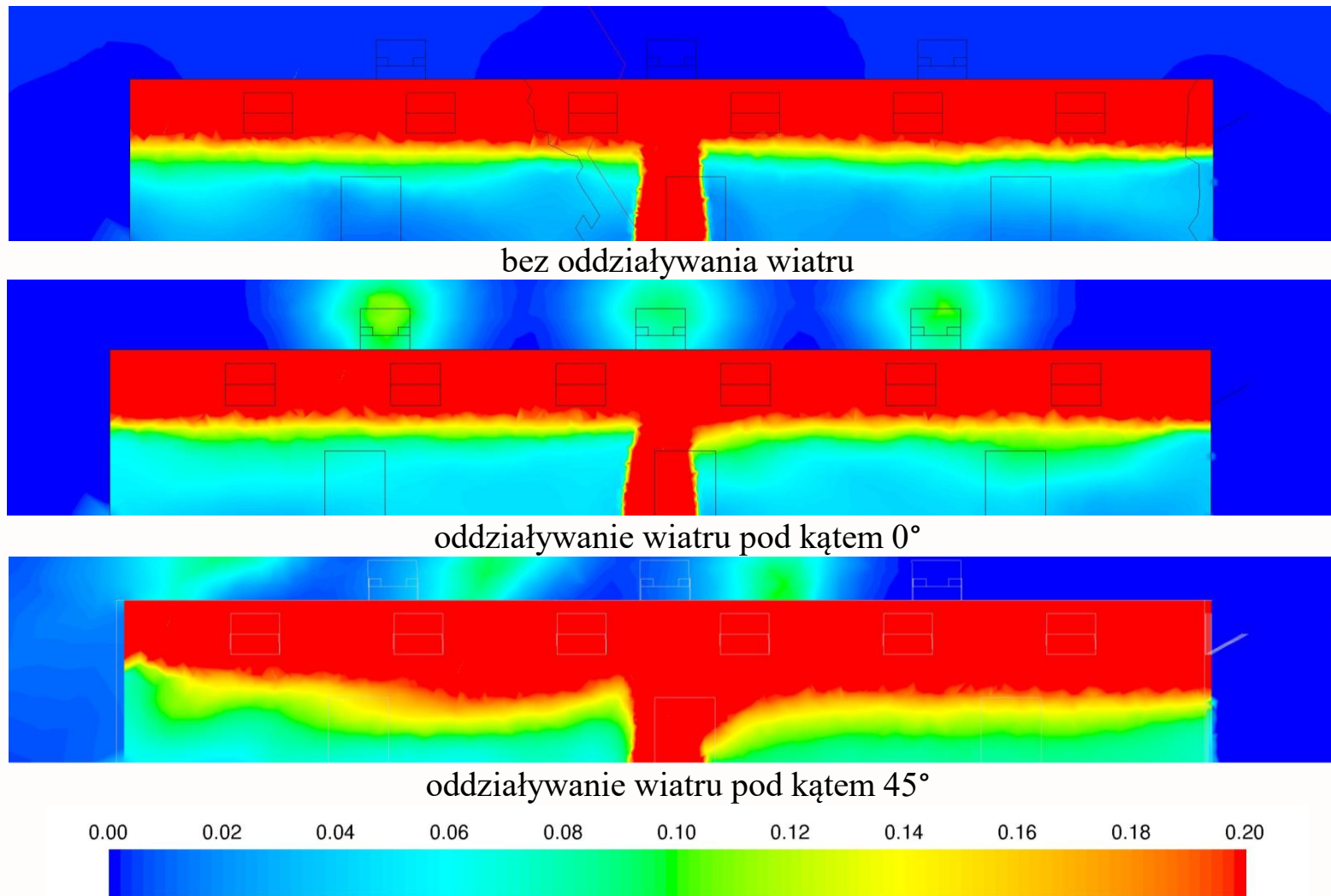
Wymiar domeny obliczeniowej

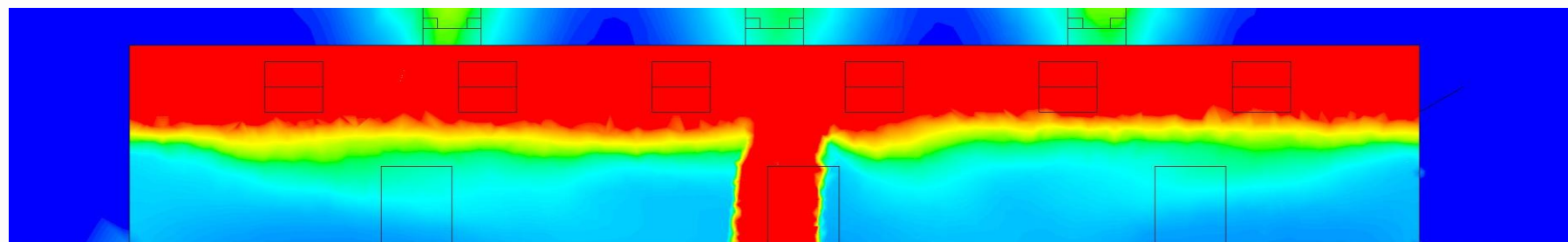

Badane systemy wentylacji:
klapy dymowe bez owiewek
klapy dymowe z owiewkami
okna oddymiające od strony nawietrznej
okna oddymiające od strony zawietrznej

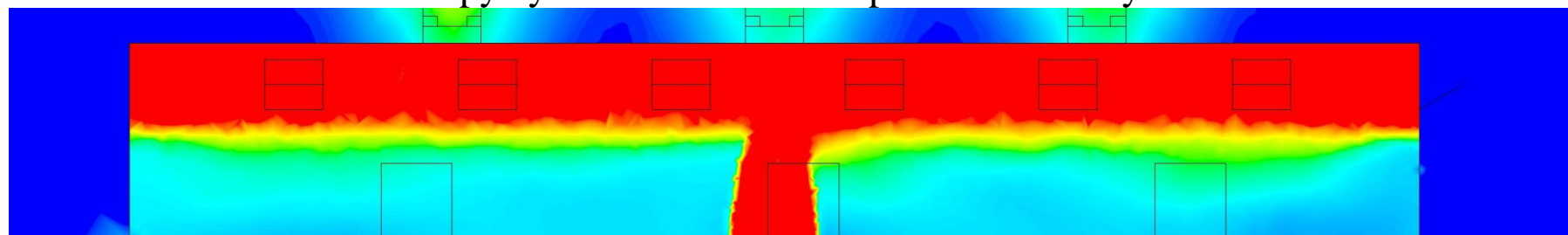
Najważniejsze warunki brzegowe
Kąt natarcia wiatru 0° , 45° , 60° i 90°
Profil logarytmiczny prędkości wiatru
 $u_{ref} = 4 \text{ m/s}$, $h_{ref} = 5 \text{ m}$, $z_0 = 0,30 \text{ m}$
Moc pożaru $Q = 2,50 \text{ MW}$

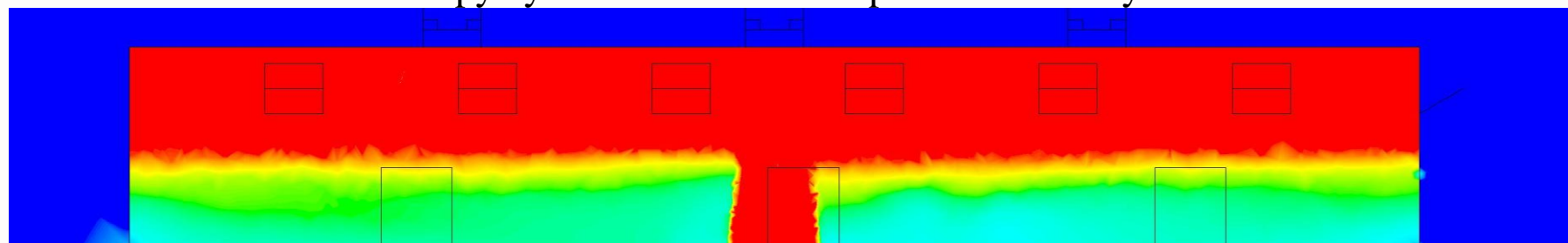
Rys. 3. Porównanie masowego stężenia dymu ($0,00 - 0,20 \text{ g/m}^3$ i więcej) w przekroju przez budynek w 6 minucie analizy dla różnych scenariuszy oddziaływania wiatru, klapy dymowe z owiewkami

klapy dymowe bez owiewek przeciwwiatrowych

klapy dymowe z owiewkami przeciwwiatrowymi

okna oddymiające na fasadzie zawietrznej

Rys. 5. Porównanie masowego stężenia dymu ($0,00 - 0,20 \text{ g/m}^3$ i więcej) w przekroju przez budynek w 6 minucie analizy dla różnych oddziaływania wiatru pod kątem 0°

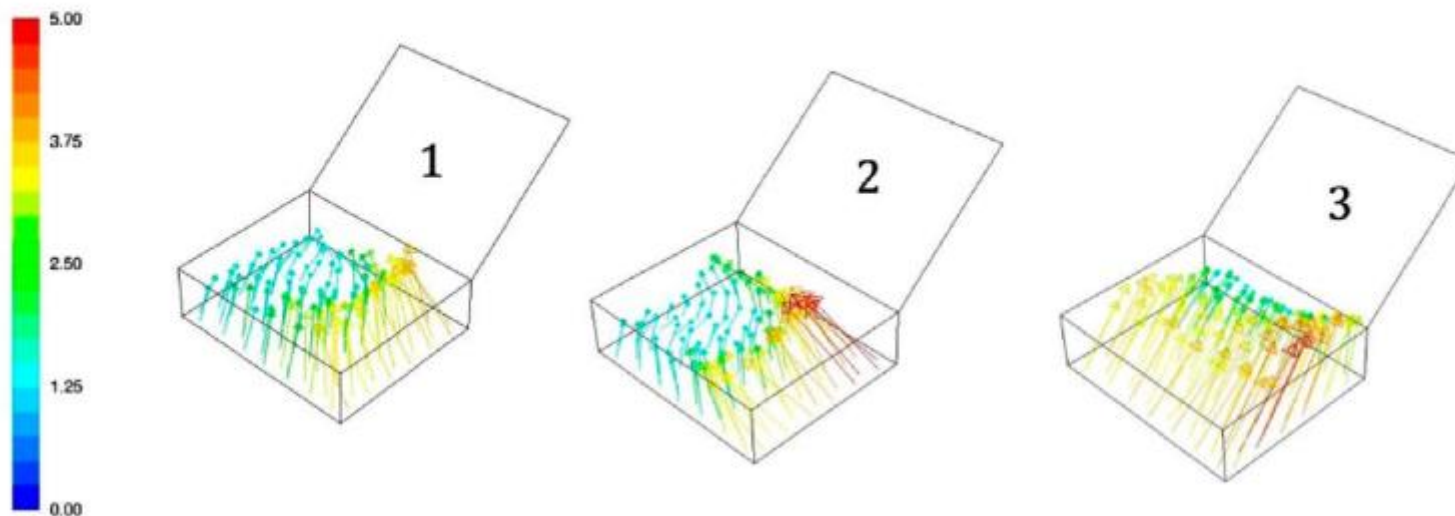
Badania własne

Tabela 2. Masowy strumień przepływu dymu [kg/s] przez klapy lub okna oddymiające w 600 sekundzie analizy

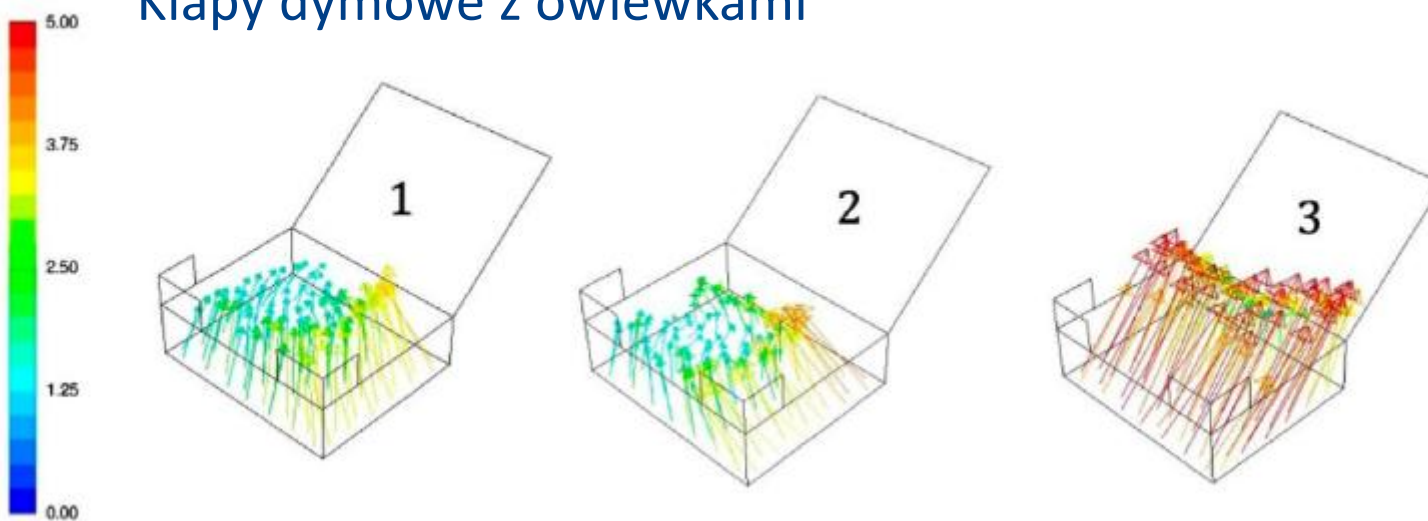
Kąt.	Klapy dymowe	Klapy dymowe z owiewkami	Okna na zawietrznej fasadzie budynku	Okna na nawietrznej fasadzie budynku
0	30,4	31,8	22,9	8,75
45°	27,6	29,1	23,5	11,8
60°	25,4	27,1	22,2	13,7
90°	29,7	29,7	19,0	18,5
bez wiatru	33,25	34,6	23,8	-

- Skuteczność urządzeń wyposażonych w owiewki przeciwwiatrowe dla najbardziej niekorzystnego przypadku jest o około 7-10% wyższa, niż urządzeń niewyposażonych
- Okna oddymiające są mniej skuteczne niż klapy dymowe o tej samej deklarowanej powierzchni czynnej
- Okna oddymiające montowane na nawietrznej fasadzie budynku są znacznie mniej skuteczne, niż okna montowane na fasadzie zawietrznej – potrzeba podwajania systemów i stosowania detekcji kierunku wiatru

Klapy dymowe bez owiewek

Klapy dymowe z owiewkami

- Kluczowym aspektem wpływającym na skuteczność systemu jest opracowanie prawidłowej strategii oddymiania
- Dobór wymaganej powierzchni czynnej i powierzchni otworów kompensacyjnych nie jest gwarantem prawidłowego sposobu funkcjonowania wentylacji

- Nie da się jednoznacznie opisać zasad lokalizacji elementów zewnętrznych wpływających na skuteczność działania wentylacji
- Każdy przypadek wymaga indywidualnego podejścia i analizy CFD

Dziękujemy za uwagę

fire@itb.pl

dr inż. Grzegorz Krajewski

g.krajewski@itb.pl

tel. 505 044 416

dr hab. inż. Wojciech Węgrzyński prof. ITB

w.wegrzynski@itb.pl

tel. 696 061 589